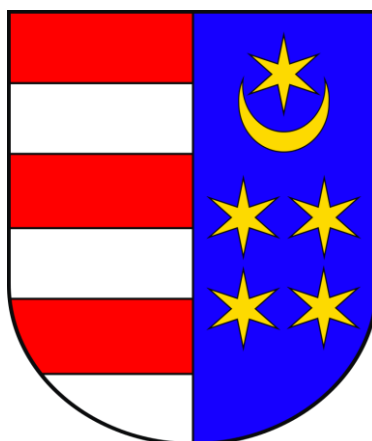

Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich
na lata 2022 - 2026

Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody

Powiat tarnobrzeski

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

grudzień 2025

Podstawa i zakres aktualizacji dokumentu.

Niniejsza aktualizacja dokumentu pn.: „Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2023 – 2026” stanowi rezultat przedsięwzięcia pt. „Aktywizacja mieszkańców z obszarów wiejskich w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych z województwa podkarpackiego w zakresie działań wpływających na poprawę gospodarki wodnej na terenach rolnych lub leśnych w ramach obszaru A inwestycji planu rozwojowego B3.3.1 „Inwestycje w zwiększenie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich” wynikający z realizacji przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Inwestycji w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Inwestycja B3.3.1).

Zakres zaktualizowanych w dokumencie informacji jest wynikiem przeprowadzonych. Zagranicznych wyjazdów studyjnych oraz zgłoszeń uczestników tych zagranicznych wyjazdów studyjnych w zakresie:

- identyfikowanych problemów w gospodarowaniu wodami na obszarach wiejskich;
- planowanych do podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę gospodarki wodnej w obszarze.

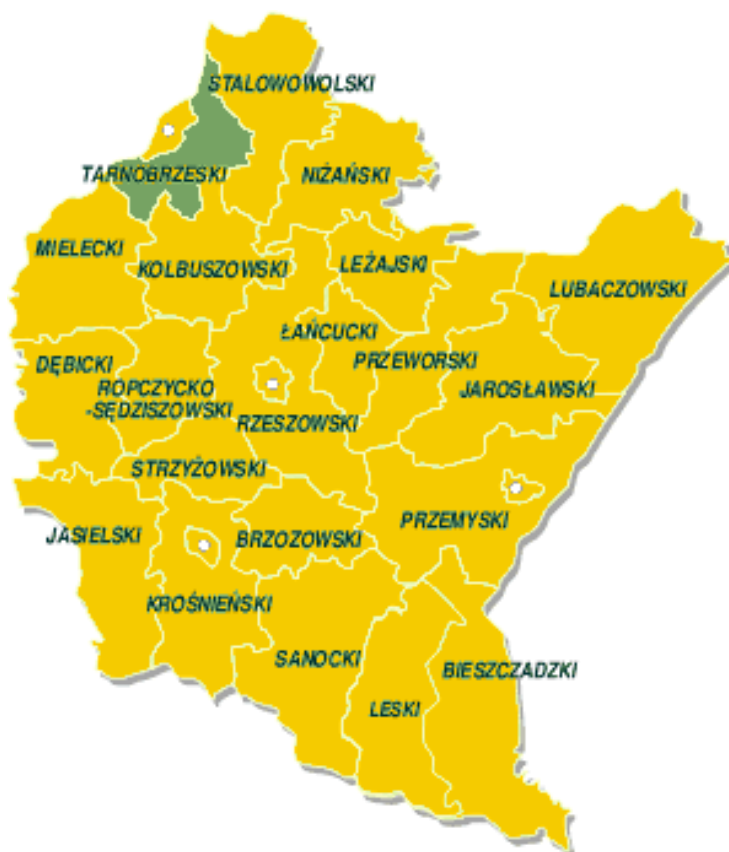
1. Wstęp

1.1. Lokalizacja

Powiat tarnobrzeski zlokalizowany jest w północnej części województwa podkarpackiego. Graniczy z powiatami: stalowowolskim na wschodzie, sandomierskim na zachodzie, Tarnobrzegiem - miastem na prawach powiatu, mieleckim i kolbuszowskim na południu.

Mapa 1.

Położenie powiatu tarnobrzeskiego w województwie podkarpackim.

Źródło: <http://tpzg.pttk.pl/>

Powiat tarnobrzeski ma powierzchnię 520 km² (52.000 ha), co stanowi 2,91% powierzchni województwa podkarpackiego i jest jednym z najmniejszych powiatów w województwie.

Podział administracyjny powiatu przedstawia się następująco:

- 2 gminy miejsko wiejskie: Nowa Dęba i Baranów Sandomierski,
- 2 gminy wiejskie: Grębów Gorzyce.

Siedzibą władz powiatu jest miasto Tarnobrzeg, będące miastem na prawach powiatu.

Powiat tarnobrzeski, jako sieć osadniczą tworzą poniższe jednostki osadnicze – miasta Baranów Sandomierski i Nowa Dęba oraz sołectwa w poszczególnych gminach:

1. Gmina Baranów Sandomierski: Baranów Sandomierski, Dąbrowica, Durdy, Dymitrów Duży, Dymitrów Mały, Kaczaki, Knapy, Marki, Siedleszczany, Skopanie Osiedle, Skopanie, Suchorzów, Ślężaki, Wola Baranowska;
2. Gmina Nowa Dęba: Nowa Dęba, Alfredówka, Buda Stalowska, Chmielów, Cygany, Jadachy, Rozalin, Tarnowska Wola;
3. Gmina Grębów: Grębów- Zapolednik, Jaminca, Krawce, Poręby Furmańskie, Żupawa, Zabrze, Wydrza, Grębów, Stale;
4. Gmina Gorzyce: Gorzyce, Furmany, Motycze Poduchowne, Orliśka, Sokolniki, Trześń, Wrzawy, Zalesie Gorzyckie.

Mapa 2.

Podział administracyjny powiatu tarnobrzeskiego.

Źródło: www.gminy.pl.

Powiat położony jest w większości w mezoregionie Równiny Tarnobrzeskiej. Północna część powiatu należy do mezoregionów: Nizina Nadwiślańska oraz Dolina Dolnego Sanu. Niewielka część południowa obejmuje mezoregion Płaskowyż Kolbuszowski. Równina Tarnobrzeska stanowi północną część Kotliny Sandomierskiej.

Struktura i zarządzania wodami i gospodarką wodną w powiecie tarnobrzeskim. Zarządzanie i gospodarowanie zasobami wodnymi podlega przepisom Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Sfera publiczna

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie (dla gminy Baranów Sandomierski)

Zarząd Zlewni w Stalowej Woli
Zarząd Zlewni w Sandomierzu (dla gminy Baranów Sandomierski)

Nadzór Wodny w Tarnobrzegu
Nadzór Wodny w Sandomierzu (dla gminy Baranów Sandomierski)

Sfera niepubliczna – spółki wodne.

Niepubliczne formy organizacyjne, nie działające w celu osiągnięcia zysku, zrzeszające osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mające na celu zaspokajanie wskazanych przepisami ustawy potrzeb w zakresie gospodarowania wodami.

Działalność spółek wodnych skupia się na wykonywaniu, utrzymywaniu oraz eksploatacji urządzeń, w tym urządzeń wodnych, służących do:

- zapewnienia wody dla ludności, w tym uzdatniania i dostarczania wody;
- ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w tym odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na zmeliorowanych gruntach;
- ochrony przed powodzią;
- odwadniania gruntów zabudowanych lub zurbanizowanych.

Na terenie powiatu tarnobrzesckiego działają następujące spółki wodne zrzeszone w Rejonowym Związku Spółek Wodnych Tarnobrzeg:

1. Miejska Spółka Wodna Tarnobrzeg,
2. Gminna Spółka Wodna Baranów Sandomierski,
3. Gminna Spółka Wodna Gorzyce,
4. Gminna Spółka Wodna Grębów,
5. Gminna Spółka Wodna Nowa Dęba,

Oprócz powyższych w RZSW Tarnobrzeg zrzeszone są Gminne Spółki Wodne z powiatu stalowowolskiego: Zaleszany i Radomyśl.

1.2. Ogólna charakterystyka powiatu

Według Banku Danych Lokalnych, na koniec 2020 roku powiat zamieszkiwało 52.720 mieszkańców, gęstość zaludnienia powiatu to 101 osób na km². Przez ostatnie 10 lat liczba mieszkańców malała, od 2018 roku można zauważyć nieznaczną tendencję wzrostową, która może okazać się jedynie incydentalna. Od wielu lat w powiecie notowany jest ujemny przyrost naturalny, który z roku na rok zwiększa się. Obserwuje się także migracje ludności poza teren powiatu. Odpływ ludności następuje z przyczyn ekonomicznych (poszukiwanie pracy lub pracy lepiej płatnej) oraz edukacyjnych w przypadku młodych – często kontynuują oni naukę w szkołach wyższych, a po ukończeniu nauki nie powracają już do dawnego miejsca zamieszkania. Mając na uwadze ogólnokrajowe i wojewódzkie ujemne wskaźniki przyrostu naturalnego oraz trendy migracyjne, sytuacja ta będzie się utrzymywać. Liczba ludności w powiecie będzie malała, tym samym powodując zjawisko starzenia się społeczeństwa.

Rozmieszczenie ludności w powiecie jest bardzo nierównomierne. Uwidocznione jestciążenie osadnictwa w kierunku miasta Tarnobrzeg, tam też następuje silna urbanizacja obszaru.

Osadnictwo koncentruje się także w miastach Baranów Sandomierski i Nowa Dęba oraz w ich obrzeżach. Nie jest rozproszone, skupione przy szlakach komunikacyjnych. Na terenach wiejskich rozmieszczone jest również wzdłuż ciągów komunikacyjnych, rzadsze zabudowania występują wśród kompleksów pól uprawnych. Poszczególne miejscowości oddzielone są od siebie obszarami polno-łąkowymi. Krańce południowe i południowo-wschodnie powiatu ze względu na kompleksy leśne są mniej zurbanizowane.

Przez powiat przebiegają dwie drogi krajowe: nr 9 relacji Radom – Rzeszów oraz nr 77 relacji Lipnik – Przemyśl. Znajdują się tu także linie kolejowe relacji Łódź Kaliska – Tarnobrzeg – Mielec – Dębica oraz Stalowa Wola – Rozwadów – Tarnobrzeg – Kolbuszowa. Układ komunikacyjny dopełnia sieć dróg gminnych i powiatowych.

Obszar powiatu położony jest w zlewni Wisły, w widłach Wisły i Sanu oraz ich dopływów: Łęgu, Babulówki i Trześniówki.

Przez teren powiatu wiodą szlaki turystyczne piesze i trasy rowerowe. Powiat tarnobrzescki posiada liczne i wartościowe zabytki kulturowo – historyczne i sakralne, zasoby czystych kompleksów leśnych, bogatą sieć wodną. Pomimo niedużej ilości obszarów przyrodniczych prawnie chronionych, region ma potencjał dla rozwoju turystyki i agroturystyki.

Lesistość powiatu jest niższa niż lesistość w województwie podkarpackim (38%), wynosi 33,6%. Rozmieszczenie lasów jest nierównomierne, duże i zwarte kompleksy leśne znajdują się na krańcach południowym i południowo-wschodnim powiatu, pas leśny przebiega też od północnego wschodu przez centrum na południe powiatu.

Według Banku Danych Lokalnych (BDL) w 2020 roku powierzchnia gruntów leśnych w powiecie tarnobrzesckim wynosiła ogółem 18 013,24 ha i kształtowała się następująco:

lesistość w %	%	33,6
grunty leśne publiczne ogółem	ha	16 .349,14
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	15 .177,08
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	14 .834,12
grunty leśne prywatne	ha	1 .664,10

Na terenie powiatu tarnobrzesckiego znajdują się następujące obszary NATURA 2000:

1. PLH180020.H „Dolina Dolnego Sanu”, w obszarze powiatu w gminie Gorzyce;
2. PLH180049.H „Tarnobrzescka Dolina Wisły”, w obszarze powiatu w gminach Baranów Sandomierski i Gorzyce;
3. PLH180055.H „Enklawy Puszczy Sandomierskiej”, w obszarze powiatu w gminach Baranów Sandomierski, Nowa Dęba i Grębów;
4. PLB180005.B „Puszcza Sandomierska”, w obszarze powiatu w gminach Nowa Dęba, Baranów Sandomierski i Grębów.

Udział obszarów przyrodniczych prawnie chronionych jest niewielki na obszarze powiatu – znajdują się tu użytki ekologiczne o powierzchni 2 ha. Ponadto w powiecie jest 91 pomników przyrody.

Powiat tarnobrzescki ma charakter rolniczo-przemysłowy, użytki rolne w powiecie stanowią 31% całego obszaru powiatu. Na południu i południowym wschodzie powiatu dominują lasy i gospodarka leśna, teren charakteryzuje niski stopień urbanizacji i wysoka atrakcyjność turystyczna obszaru. Część północna poprzez środek powiatu do zachodniej granicy ma charakter typowo rolniczy. Podmioty gospodarcze reprezentują takie branże jak: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, przetwórstwo rolno-

spożywcze. Sfera przedsiębiorczości skoncentrowana jest głównie w pobliżu miast Tarnobrzeg oraz Baranów Sandomierski i Nowa Dęba. Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i mikroprzedsiębiorstwa.

Według danych BDL budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej stanowią 94,5% ogółu budynków, jeśli chodzi o sieć kanalizacyjną wskaźnik ten wynosi 67,7%. Infrastruktura wodna i kanalizacyjna w powiecie tarnobrzesckim rozwijają się nieproporcjonalnie, występują braki w infrastrukturze sanitarnej.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna w powiecie według danych BDL przedstawia się następująco:

Kanalizacja (2020 rok)

długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	632,8
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	418,7
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	418,7
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	8 542
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	844
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	1. 135,9
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	1. 627,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	11 .517
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	36. 810

Wodociągi (2020 rok)

długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	619,4
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	566,7
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	449,2
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	449,2
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	11. 555
awarie sieci wodociągowej	szt.	23
woda dostarczona	dam ³	1. 865,2
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	1 .323,9
zdroje uliczne		5
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	25,0
zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	m ³	27,7
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	24,2

ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	12. 435
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	51 .174

1.3. Charakterystyka rolnictwa

Obszar powiatu tarnobrzeskiego ma charakter rolniczo – przemysłowy, rozwija się także sektor turystyczny. Rolnictwo cechuje się znacznym rozdrobnieniem, powierzchnia użytków rolnych przypadających na jedno gospodarstwo rolne jest niewielka, zwiększa się udział małych gospodarstw w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych (największy odsetek stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha). Mieszkańcy odchodzą od produkcji rolnej. Mimo tego nadal rolnictwo jest ważną gałęzią gospodarki powiatu i stanowi dla mieszkańców źródło dochodu, choć nie zawsze jest to główne źródło. Spadająca liczba osób utrzymujących się wyłącznie z rolnictwa jest efektem podejmowania pracy najemnej na obszarze powiatu lub działalności w sferze turystycznej lub agroturystycznej. Obserwuje się również rezygnowanie z działalności rolniczej i migrację zarobkową lub migrację młodych w celach edukacyjnych. Zwiększa się też znaczenie terenów wiejskich powiatu jako miejsca zamieszkania ludności pracującej w Tarnobrzegu.

Produkcja rolnicza w większości gospodarstw ma charakter wszechstronny bez określonego kierunku specjalizacji, za wyjątkiem pewnych mikroregionów specjalizujących się w niektórych kierunkach upraw np. w ogrodnictwie czy sadownictwie. Dominującymi uprawami są zboża oraz rośliny okopowe – głównie ziemniaki a w produkcji zwierzęcej chów bydła i trzody chlewnej.

W powiecie tarnobrzeskim gleby charakteryzują się zmiennością typologiczną związaną z morfologią terenu, rodzajem skały, z której wytworzyły się gleby, stosunkami wodnymi, szatą roślinną i działalnością człowieka. Przeważają gleby IV, V i VI klasy bonitacyjnej o odczynie kwaśnym i bardzo kwaśnym, co powoduje obniżenie ich produktywności. Najwyższy wskaźnik jakości bonitacyjnej gleby posiadają grunty znajdujące się w dolinach rzek: Wisły i Sanu (klasa II i III). Dużemu zróżnicowaniu bonitacyjnemu gleb towarzyszy duże zróżnicowanie ich przydatności rolniczej. Największe powierzchnie zajmują kompleksy typowo żytnie: żytni dobry, żytni słaby i żytni bardzo słaby, stanowiące ponad połowę gruntów ornych powiatu. Dużą powierzchnię zajmują kompleksy: pszenno bardzo dobry, pszenno dobry i żytni bardzo dobry o dużym potencjale produkcyjnym. Również użytki zielone występują na dużej powierzchni, głównie na glebach murszowych i torfowych, zalegających na podłożu mineralnym. Większość użytków zielonych zaliczana jest do użytków zielonych średnich, które przeważają nad użytkami słabymi i bardzo słabymi.

Podstawowymi czynnikami degradacji gleb jest eksploatacja surowców, zakwaszenie gleb (oddziaływanie nieorganizowanej emisji siarkowodoru w rejonach oddziaływania kopalnictwa siarki), zanieczyszczenia komunikacyjne wzdłuż dróg o znacznym natężeniu ruchu.

Zanieczyszczenia chemiczne gleb wynikają bezpośrednio z działalności antropogenicznej: użytkowanie rolnicze, emisja zakładów przemysłowych, ścieki, wysypiska śmieci. Zanieczyszczenia glebowe trafiają wprost do wód powierzchniowych i podziemnych powodując m. in. ich eutrofizację.

Działania zapobiegające dalszej degradacji gleb:

- zachowanie naturalnych pokryw leśnych, zadrzewień śródpolnych,
- prawidłowe wykonywanie melioracji (aby nie przesuszać wierzchnich warstw gleby),

- stosowanie właściwych zabiegów agrotechnicznych,
- właściwa gospodarka wodno-ściekowa.

W celu poprawy stosunków wodnych w rolnictwie i polepszenia produktywności gleby, na terenach rolniczych znajdują się rowy melioracyjne. W przypadku nadmiaru wód odwadniają obszar, niekiedy ich specjalna budowa pozwala pełnić funkcje nawadniające w okresach suszy. Sieć rowów jest niedoinwestowana, często są one niewydolne, w złym stanie technicznym i nie spełniają swej funkcji dla rolnictwa.

Stan melioracji w poszczególnych Gminnych Spółkach Wodnych na obszarze powiatu przedstawiony jest poniżej:

Nazwa	Obszar zmeliorowany	Długość rowów melioracyjnych
GSW w Baranowie Sandomierskim	2.742,00 ha	155,80 km
GSW w Nowej Dębie	1.890,00 ha	117,40 km
GSW w Gorzycach	2.292,96 ha	124,30 km
GSW w Grębowie	3.806,15 ha	251,80 km
MSW w Tarnobrzegu	1.816,00 ha	119,58 km

Źródło: Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Tarnobrzegu.

Poniżej zaprezentowano dane charakteryzujące rolnictwo w powiecie, według Banku Danych Lokalnych, w roku 2020, na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

Gospodarstwa domowe wg źródeł dochodów (w tys. gospodarstw):

z dochodem z działalności rolniczej	3,1
z dochodem z pracy najemnej	1,7
z dochodem z emerytury i renty	1,6
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	0,5
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	0,5

Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w powiecie wynosiła ogółem 19,1 tys ha, w tym:

do 1 ha włącznie	0,1 tys ha
powyżej 1 ha	19,0 tys. ha
1 - 5 ha	7,2 tys. ha
5 ha i więcej	11,8 tys. ha
5 - 10 ha	3,8 tys. ha
10 ha i więcej	8,1 tys. ha
10 - 15 ha	1,2 tys. ha
15 ha i więcej	6,9 tys. ha

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych (w tys. gospodarstw):

ogółem	3,2
do 1 ha włącznie	0,1
powyżej 1 ha	3,1
1 - 5 ha	2,4
5 ha i więcej	0,7
5 - 10 ha	0,4
10 ha i więcej	0,2
10 - 15 ha	0,1
15 ha i więcej	0,2

Pogłowie zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych ogółem (w tys. sztuk):

bydło ogółem	2,1
bydło - krowy	0,9
trzoda chlewna ogółem	0,5
drób ogółem	75,0
drób kurzy	56,2

Powierzchnia zasiewów wybranych upraw w gospodarstwach rolnych (w tys. ha):

zboża razem	5,4
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	4,8
ziemniaki	0,3
rzepak i rzepik razem	0,2

Ponadto w gospodarstwach rolnych uprawiane są w niewielkich ilościach warzywa gruntowe.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (w tys. ha):

grunty ogółem	19,1
użytki rolne ogółem	16,2
użytki rolne w dobrej kulturze	15,7
pod zasiewami	6,7
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	0,8
uprawy trwałe	0,3
łąki trwałe	7,4
pastwiska trwałe	0,3
pozostałe użytki rolne	0,5
lasy i grunty leśne	1,0
pozostałe grunty	1,9

1.4. Charakterystyka partnerstwa

Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody w powiecie tarnobrzeskim zrzesza poniższe jednostki:

1. Miasto i Gmina Baranów Sandomierski, reprezentowane przez Burmistrza,
2. Miasto i Gmina Nowa Dęba, reprezentowane przez Burmistrza,
3. Gmina Gorzyce, reprezentowana przez Wójta,
4. Gmina Grębów, reprezentowana przez Wójta,
5. Gospodarstwo Rybackie Grądy w Budzie Stalowowolskiej, reprezentowane przez Dyrektora.

2. Lista aktualnych dokumentów strategicznych odnoszących się do gmin i powiatu, których treści mają znaczenie dla gospodarki wodną na terenie powiatu.

Dokumenty strategiczne szczebla wojewódzkiego mające znaczenie dla gospodarki wodnej na obszarze powiatu:

- Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

Obszar: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Cel: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego

Cele strategiczne odnoszące się do gospodarki wodnej:	Cele operacyjne/szczegółowe odnoszące się do gospodarki wodnej:
3.6. Przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi	3.6.1. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków powodzi
	3.6.3. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk atmosferycznych – huragany, susze, grad, ulewne deszcze oraz pożary
3.7. Zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych	3.7.2. Zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej
3.8. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	3.8.1. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego województwa
	3.8.2. Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa

Cel operacyjny/szczegółowy	Zadania odnoszące się do gospodarki wodnej
3.6.1. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków powodzi	<ul style="list-style-type: none"> - działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu m.in. zwiększenie zdolności alimentacyjnych cieków wodnych w okresie występowania przepływów niżówkowych poprzez budowę nowej i modernizację istniejącej infrastruktury retencyjnej; - działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu zahamowanie odpływu wód powierzchniowych i zwiększenie dopływu wód opadowych do warstw wodonośnych; - działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu zapobieganie i przeciwdziałanie powodziom oraz ograniczenie ich zasięgu i skutków;

	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie działań inwestycyjnych w zakresie budowy zbiornika retencyjnego Kąty – Myscowa; - budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników retencyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą; - rozwijanie współpracy ze stroną ukraińską w zakresie gospodarowania wodami na rzekach transgranicznych; - budowa i wyposażenie centrów operacyjnych ochrony przeciwpowodziowej; - odtworzenie powierzchni naturalnych terenów zalewowych i podmokłych; - wyeliminowanie lokalizacji zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią; - wzrost świadomości społeczeństwa w sprawie zagrożeń wynikających z wystąpienia powodzi i ich konsekwencji.
3.6.3. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk atmosferycznych – huragany, susze, grad, ulewne deszcze oraz pożary	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa systemu zaopatrzenia mieszkańców w wodę odpowiedniej jakości; - ochrona zasobów wodnych w regionie, w tym zbiorników podziemnych; - budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników magazynujących wodę wraz z niezbędną infrastrukturą; - wsparcie systemu gospodarowania wodą deszczową; - zmiana świadomości społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu oraz reagowaniu na jego skutki.
3.7.2. Zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie ilościowego i jakościowego zapotrzebowania na wodę; - wsparcie instytucji odpowiedzialnych za monitorowanie stanu wód; - przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wody i ograniczanie ich emisji ze źródeł osadniczych i przemysłowych; - rozwój infrastruktury i systemów oczyszczania ścieków; - stosowanie nowych rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej; - poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa.
3.8.1. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego województwa	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie we właściwym stanie zachowania siedlisk przyrodniczych zależnych od wód (łąki zmiennowilgotne, torfowiska, młaki itp.); - ochrona obszarów produkcji rolniczej i atrakcyjnych krajobrazowo przed niekorzystnymi warunkami hydrologicznymi i meteorologicznymi
3.8.2. Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - publiczne kampanie edukacyjne mające na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa; - prowadzenie bezpośrednich działań edukacyjnych związanych z ochroną różnorodności biologicznej.

Terytorialny wymiar Strategii - obszar horyzontalny

Cel: Wzmocnienie terytorialnej spójności województwa podkarpackiego

Regionalne obszary strategicznej interwencji (dotyczące gospodarki wodnej)

7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju

Cel: Rozwój i wspieranie obszaru gmin „Błękitnego Sanu”

Zakładane działania z zakresu gospodarki wodą:

- utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego w zlewni rzeki San poprzez rozwiązanie w sposób skoordynowany problemu gospodarki wodno-ściekowej i składowania odpadów;
- zabezpieczenia obszaru gmin „Błękitnego Sanu” przed zagrożeniem powodziowym.

Do gmin objętych Programem „Błękitny San” należy m.in. gmina Gorzyce z powiatu tarnobrzeskiego.

7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

Cel: Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej

Zakładane działania z zakresu gospodarki wodą:

- rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej.

- Program ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą do 2027 r.

Obszar: Gospodarka wodna

Cel: Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla społeczeństwa i gospodarki.

Zakładane działania z zakresu gospodarki wodą:

- budowa, rozbudowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych;
- budowa suchych zbiorników, polderów i zbiorników retencyjnych z rezerwą powodziową;
- modernizacja i poprawa stanu technicznego infrastruktury przeciwpowodziowej;
- budowa systemów ostrzegania przed powodzią;
- odtwarzanie retencji dolin rzecznych;
- realizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
- regulacja rzek i potoków;
- uwzględnienie w dokumentach planistycznych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
- budowa, rozbudowa i modernizacja systemów naturalnej i sztucznej retencji wodnej;
- budowa systemów zagospodarowania i retencji wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych.

3. Diagnoza zasobów wodnych

3.1. Charakterystyka hydrologiczna powiatu

Największymi rzekami powiatu tarnobrzeskiego jest Wisła i San. Ponadto bogatą sieć rzeczną powiatu tworzą dopływy Wisły: Łęg, Babulówka i Trześniówka. Innymi mniejszymi ciekami wodnymi są: Koniecpólka, Mokryszówka, Żupawka, Dąbrówka, Bystrzyk, Dęba, Strug, Orlisko, Sanna.

Do sieci hydrograficznej zaliczają się także zbiorniki i stawy wodne (w tym hodowlane, łowiskowe) w gminach Nowa Dęba, Gorzyce, Grębów, Baranów Sandomierski.

Ponadto na obszarze powiatu znajdują się cieki sztuczne – rowy melioracyjne, pełniące ważną funkcję w produkcji rolnej.

3.2. Opis zasobów wodnych

Wody powierzchniowe

Rzeki w powiecie mają charakter nizinny o meandrujących korytach, rozmieszczone są równomierną siecią na całym obszarze powiatu. Charakterystycznym zjawiskiem dolnych odcinków jest powolny przepływ i tendencja do rozlewisk w okresach wyżówek.

Położenie powiatu w widłach Wisły i Sanu oraz gęsta sieć cieków na jego obszarze nie jest korzystną sytuacją jeśli chodzi o bezpieczeństwo powodziowe. Rzeki zasilane są głównie opadami atmosferycznymi, co prowadzi do wezbrań wiosennych i powodzi w okresie lata. Rzeki odznaczają się też nagłymi wezbrzeniami po intensywnych opadach. Ich doliny narażone są na zalania i podtopienia. Zagrożenia powodziowe dotyczą obszarów wzdłuż dolin rzecznych Wisły, Sanu, Łęgu, Babulówki i Trześniówki, pomimo dość dobrze rozwiniętej infrastruktury przeciwpowodziowej.

Rzeki powiatu narażone są na zanieczyszczenia komunalne, przemysłowe i pochodzenia rolniczego. Niekorzystnym zjawiskiem dla jakości wód są także okresy suszy, powtarzające się regularnie co kilka lat.

Kompleks stawów rybnych w Budzie Stalowskiej w gminie Nowa Dęba

Stawy otoczone są lasami i łąkami. Posiadają wysokich walory ornitologiczno-wodno-leśne. Obszar charakteryzuje się wysokim stopniem zachowania walorów krajobrazowych i atrakcyjnej szaty roślinnej. Łączna powierzchnia stawów i terenów je otaczających, noszących wspólną nazwę "Stawy Budy Stalowskiej", wynosi 753,12 ha.

Stawy Krasieczyńskie w gminie Baranów Sandomierski

Stawy są bardzo cennym elementem biocenotycznym i krajobrazowym, położone wśród lasów, zajmują powierzchnie 152,13 ha. Stawy obecnie użytkowane są jako prywatne gospodarstwa rybackie. Teren stawów jest siedliskiem bardzo rzadkich gatunków ptaków.

Stawy i zbiorniki wodne w gminie Gorzyce

Na obszarze gminy w obrębie dolin Wisły i Sanu znajdują się zbiorniki wodne (sztuczne i naturalne), stawy i starorzecza. Liczne i niewielkie sztuczne zbiorniki powstały po eksploatacji glin dla potrzeb cegielni w Zalesiu Gorzyckim, Trześni, Gorzycach i Wrzawach. Sztuczny zbiornik wodny w Gorzycach-Przybyłowie o powierzchni ok. 9 ha, zasilany wodami Łęgu, wykorzystywany jest do celów rekreacyjnych. Powierzchnia zbiorników wód powierzchniowych stale zwiększa się w związku z szeroką eksploatacją surowców.

Zbiorniki wodne w Grębowie

Wody stojące na terenie gminy znajdują się głównie w dolinie dolnego Łęgu, są to starorzecza, podmokłości, stawy naturalne i sztuczne. Zbiorniki wodne to przede wszystkim stawy w Jamnicy oraz akweny wodne na zrehabilitowanych terenach. Ponadto liczne oczka wodne na terenach podmokłych o wysokim poziomie wód gruntowych.

Na terenie powiatu wyodrębniono 20 jednolitych części wód powierzchniowych, przedstawionych w poniższej tabeli.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych położonych na terenie powiatu tarnobrzeskiego.

Nazwa JCWP	Typ	Status	Stan ekologiczny	Stan chemiczny
------------	-----	--------	------------------	----------------

Wisła od Wisłoki do Sanu PLRW20002121999	Wielka rzeka nizinna (21)	Silnie zmieniona część wód	Słaby	Dobry
Konieczpólka PLRW2000172196369	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Brak pomiarów	Poniżej dobrego
Trześniówka do Karolówki PLRW20001219634	Potok nizinny piaszczysty (17)	Silnie zmieniona część wód	Dobry	Dobry
Łuczek PLRW2000172196389	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Słaby	Poniżej dobrego
Przyrwa PLRW200017219652	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Słaby	Poniżej dobrego
San od Rudni do ujścia PLRW20002122999	Wielka rzeka nizinna (21)	Naturalna	Słaby	Poniżej dobrego
Dąbrówka PLRW200017219669	Potok nizinny piaszczysty (17)	Silnie zmieniona część wód	Zły	Poniżej dobrego
Kanał Łęg-Klewiec PLRW200017219874	Potok nizinny piaszczysty (17)	Silnie zmieniona część wód	Dobry	Dobry
Żupawka PLRW200017219689	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Brak pomiarów	Dobry
Miętus PLRW2000172198769	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Słaby	Poniżej dobrego
Sokolniki PLRW2000172198929	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Słaby	Poniżej dobrego
Strug PLRW2000172198949	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Słaby	Poniżej dobrego
Trześniówka od Karolówki do ujścia PLRW200019219699	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	Silnie zmieniona część wód	Słaby	Poniżej dobrego
Łęg od Murynia do ujścia PLRW200019219899	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)	Naturalna	Brak pomiarów	Dobry
Sanna PLRW200017219898	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego
Kaczówka PLRW200017219649	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego
Mokrzyszówka PLRW2000172196729	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego
Babulówka PLRW200017219299	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Zły	Poniżej dobrego
Osa PLRW200017219889	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Dobry	Dobry
Dopływ spod Rozwadowa PLRW20001722952	Potok nizinny piaszczysty (17)	Naturalna	Zły	Poniżej dobrego

Źródło: www.isok.gov.pl.

Przyrodnicze znaczenie sieci hydrograficznej

Dużą część powierzchni powiatu stanowią obszary NATURA 2000. Z racji tego większa część zasobów wodnych powiatu należy także do tych obszarów. Ochrona wód jest ważna z uwagi na to, że doliny rzeczne stanowią naturalne korytarze ekologiczne łączące oddalone od siebie obszary wartościowe przyrodniczo, są miejscami występowania zróżnicowanych środowisk, doliny są też obszarami o dużej wartości krajobrazowo-kulturowej, często o unikatowych cechach.

Formy ochrony przyrody, których bezpośrednim celem jest ochrona wody to:

1. PLH180020.H „Dolina Dolnego Sanu”, w obszarze powiatu w gminie Gorzyce - obejmuje najciekawsze i najbardziej cenne przyrodniczo fragmenty doliny Dolnego Sanu na odcinku Jarosław - ujście. Dolina dolnego Sanu to druga obok doliny Wisły centralna dolina Kotliny Sandomierskiej. Gospodarką dominującą jest rolnictwo.
2. PLH180049.H „Tarnobrzaska Dolina Wisły”, w obszarze powiatu w gminach Baranów Sandomierski i Gorzyce – obszar w całości jest położony na Terenie Kotliny Sandomierskiej, na Nizinie Nadwiślańskiej, na styku dwóch województw: podkarpackiego i świętokrzyskiego. Obejmuje dolinę Wisły ograniczoną do międzywala, na odcinku od ujścia Wisłoki - poniżej Połańca, do Sandomierza. Dominują tutaj kompleksy łąk oraz lasy nadrzeczne.
3. PLH180055.H „Enklawy Puszczy Sandomierskiej”, w obszarze powiatu w gminach Baranów Sandomierski, Nowa Dęba i Grębów - obszar położony jest w centralnej części Kotliny Sandomierskiej, pokrytej w dużej mierze przez lasy. Zajmuje Równinę Tarnobrzeską oraz północną, krawędziową część Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Charakteryzuje się znacznym stopniem naturalności i małą gęstością zaludnienia. Głównymi sposobami użytkowania są tu gospodarka leśna i ekstensywne rolnictwo.
4. PLB180005.B „Puszcza Sandomierska”, w obszarze powiatu w gminach Nowa Dęba, Baranów Sandomierski i Grębów - obszar położony jest w widłach Wisły i Sanu, obejmuje znaczną część jednego z większych leśnych kompleksów w Polsce. W przeszłości teren został częściowo odlesiony tworząc obecnie mozaikę lasów i terenów rolniczych. Przez puszcę przepływają rzeki Łęg i Trześniówka, W rejonie Budy Stalowskiej znajduje się duży kompleks znaturalizowanych stawów rybnych. Mniejsze kompleksy stawów rybnych znajdują się koło miejscowości Babule i Grębów. Dominującym typem użytkowania ziemi są lasy i tereny rolnicze.

Na obszarze powiatu tarnobrzeskiego znajdują się liczne stawy i zbiorniki wodne, także jako komercyjne stawy łowieckie, stanowiące często tzw. małą retencję. Zbiorniki mają olbrzymie znaczenie dla gospodarki wodnej: są niezbędne dla utrzymania poziomu wód gruntowych, stanowią źródło zasilania wód podziemnych, łagodzą skutki ekstremalnych zjawisk takich jak susza, czy powódź. Zbiorniki wzbogacają bioróżnorodność przez renaturalizację i rehabilitację ekosystemów i w dużej mierze wpływają na poprawę bilansu wodnego.

Wody podziemne

Głównym użytkowym piętrzem wodonośnym w powiecie tarnobrzeskim jest poziom czwartorzędowy. Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu wodonośnego występuję od 1 do 70 m (doliny kopalne), najczęściej do około 20 m. Poziom czwartorzędowy pozostaje w hydraulicznej łączności z wodami rzek: Wisła, Trześniówka, Łęgu i Sanu oraz wykazuje dużą zależność od zasilania przez opady atmosferyczne. Na znacznych obszarach poziom ten pozbawiony jest warstwy izolującej, przez co jest bardzo zagrożony.

W obrębie poziomu czwartorzędowego znajdują się udokumentowany Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów. Jest to największy i najzasobniejszy zbiornik wód czwartorzędowych Podkarpacia. Jego powierzchnia wynosi 2.194 km², a strefa ochronna obejmuje obszar 3.023 km². Ilość zasobów dyspozycyjnych została określona na 576.000 m³/dobę. Zbiornik charakteryzuje się wydajnością potencjalną studni 10-50 m³/h (lokalnie nawet 70 m³/h).

Wody podziemne są podstawowym źródłem pokrycia potrzeb wodnych mieszkańców oraz przemysłu. Na terenie każdej z gmin powiatu działają komunalne ujęcia wód.

Powiat tarnobrzescki zlokalizowany jest w obszarze jednolitych części wód podziemnych głównie nr 135, w niewielkiej części nr 116 w zachodniej części powiatu oraz nr 119 i nr 134 w północnej części powiatu.

Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych wykazała dobry stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych.

Zasoby wodne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - duże zasoby wód płynących, rozwinięta sieć rzeczna, - duża ilość wód stojących, stanowiących tzw. małą retencję, - duże stawy i zbiorniki wodne, - obszary chronione obejmujące w swych granicach zasoby wodne, - dobry stan wód podziemnych, - ekstensywne rolnictwo (niskie skażenia chemiczne wód), - oczyszczalnia ścieków w każdej gminie, - spadek emisji ścieków, - wzrost świadomości ekologicznej wśród rolników, szczególnie dotyczącej zrównoważonej gospodarki wodnej i ochrony wód przed skażeniami chemicznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca retencja wód opadowych, - zły stan techniczny części budowli i urządzeń hydrotechnicznych, głównie zbiorników retencyjnych, powoduje, że nie spełniają one swojej funkcji i są niewydolne, - duża zmienność sezonowa stanu zasobów wodnych, ilość wód jest zależna od ilości opadów, - nierównomierne rozmieszczenie zasobów wodnych, pogłębiające sezonowe problemy powodzi i podtopień oraz niedoborów wody i suszy hydrologicznej, - niewystarczająca ochrona przeciwpowodziowa oraz ochrona przed skutkami suszy hydrologicznej, - słaba jakość wód powierzchniowych spowodowana emisją ścieków komunalnych, - słabe zagospodarowanie terenów przyległych do wód płynących, - niedostateczna jakość rowów melioracyjnych, niewydolne sieci melioracyjne, - nieaktualna dokumentacja ewidencyjna dotycząca sieci melioracyjnej, - niewystarczająca świadomości ekologicznej mieszkańców, - zły stan techniczny stacji ujęć wody, oczyszczalni ścieków oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,

	<ul style="list-style-type: none"> - braki i dysproporcje w infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej, - niewystarczająca ilość przydomowych oczyszczalni ścieków.
--	---

4. Identyfikacja potrzeb i problemów w zakresie gospodarki wodnej powiatu

4.1. Rolnictwo

W sferze gospodarki rolnej zidentyfikowano następujące problemy:

- obniżenie zdolności produkcyjnej gleb na skutek złego utrzymania i niewydolności sieci rowów melioracyjnych i sieci drenarskiej,
- słaba ochrona przeciwpowodziowa na obszarach użytków rolnych, głównie ze względu na braki lub zły stan infrastruktury melioracyjnej, powodujący nieprawidłowy przepływ wody: opady deszczu powodują tworzenie zastoisk wodnych, podtapianie domów i budynków gospodarczych oraz użytków rolnych, zaniedbana infrastruktura stanowi zagrożenie powodziowe,
- zbyt mała retencja spowodowana brakiem lub złym stanem technicznym zbiorników uniemożliwia wykorzystanie wód opadowych na cele gospodarcze,
- zbyt mała retencja wodna na terenach rolniczych, czyli zdolność do gromadzenia zasobów wodnych i przetrzymywania ich przez dłuższy czas w środowisku: dla rolnictwa jest to duże zagrożenie zwłaszcza w okresach suszy, a w okresach wezbrań wód stanowi zagrożenie powodziowe,
- powtarzające się epizody suszy uwidaczniają słabą ochronę terenów rolniczych przed jej skutkami: poza niską retencyjnością, brakuje systemów nawadniających,
- wezbrania wód prowadzące do osuwisk i zrywania linii brzegowej rzek zagrażają bezpieczeństwu dróg publicznych i budynków mieszkalno-gospodarczych,
- niskie poczucie odpowiedzialności mieszkańców za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, tj. zanieczyszczeń ściekami, odpadami, śmieciami z gospodarstw rolnych oraz skażeń chemicznych gleb i wód (niewłaściwa gospodarka nawozowa).

4.2. Środowisko

W sferze środowiska zidentyfikowano następujące problemy:

- zbyt mała retencja wody na obszarze powiatu, zaniedbane zbiorniki wodne, niewystarczająca tzw. mała retencja: szczególnie w okresach suszy prowadzą do degradacji ekosystemów, stanowią zagrożenie dla fauny i flory,
- zaniedbane zbiorniki wodne: zamulenia, zmniejszenie dopływu wód do zbiornika prowadzi do zanikania istniejącej fauny i flory, zanikania bioróżnorodności, braku możliwości pozyskiwania wody z opadów atmosferycznych na cele gospodarcze,
- powodzie, podtopienia dolin cieków i użytków zielonych, zalania, każdorazowo prowadzą do degradacji środowiska naturalnego, często nieodwracalnych strat w zasobach przyrodniczych, stanowią zagrożenie dla fauny i flory, prowadzą do rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i skażeń chemicznych do gleby i wód,
- niskie poczucie odpowiedzialności mieszkańców za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, tj. zanieczyszczeń ściekami, odpadami, śmieciami komunalnymi, rolniczymi, przemysłowymi oraz skażeń chemicznych gleb i wód.

4.3. Społeczeństwo

W sferze społeczeństwa zidentyfikowano następujące problemy:

- braki w systemie retencjonowania wody stanowią zagrożenie dla ilości, dostępności i jakości wody wykorzystywanej przez społeczeństwo w przemyśle, rolnictwie i gospodarstwach domowych,
- powodzie, zalewania i podtopienia podobnie jak okresowo występujące zjawiska suszy w obszarze użytków rolnych i gospodarstw rolnych prowadzą do braku poczucia bezpieczeństwa rodzin oraz do strat zarówno w dochodach jak też w majątku mieszkańców,
- niebezpieczeństwo popowodziowych zanieczyszczeń i skażeń chemicznych wody pitnej i gospodarczej, spowodowane brakiem właściwej ochrony przeciwpowodziowej i odpowiednich zabezpieczeń chroniących przed zalaniem,
- niebezpieczeństwo skażeń i zanieczyszczeń wód na skutek popowodziowych awarii oczyszczalni i stacji uzdatniania wody,
- wezbrania wód prowadzące do osuwisk i zrywania linii brzegowej rzek zagrażają bezpieczeństwu dróg publicznych i budynków mieszkalnych,
- na skutek niedoinwestowanej retencji wód opadowych oraz infrastruktury odwodnieniowej dróg publicznych, intensywne opady atmosferyczne powodują utrudnienia komunikacyjne i zagrażają bezpieczeństwu społecznemu,
- w społeczeństwie nadal jest niskie poczucie odpowiedzialności społecznej za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, które w efekcie uderzają w człowieka i jego środowisko życia,
- niedostatecznie rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna powoduje obniżenie standardów życia oraz utrudnia rozwój gospodarczy, dodatkowo braki w regularnych remontach, modernizacji i konserwacji skutkują uciążliwymi awariami.

4.4. Inne potrzeby/problemy

Głównym problemem i bolączką samorządów w zakresie inwestowania w zrównoważony rozwój gospodarki wodnej jest niedostateczna ilość środków finansowych w stosunku do potrzeb inwestycyjnych. Szczególnie brak środków finansowych dotyczy sfery konserwacji, modernizacji i remontów istniejącej infrastruktury związanej z gospodarką wodną (mała retencja, sieci wodno-kanalizacyjne, sieci melioracyjne). Bez nakładów na bieżące utrzymanie, naprawy i remonty, następuje szybka, często nieodwracalna degradacja infrastruktury.

5. Określenie celów strategicznych

Diagnoza stanu gospodarki wodnej na terenie powiatu tarnobrzeskiego oraz zidentyfikowane potrzeby i problemy w sferze społeczno-gospodarczej i środowiskowej, pozwoliły określić główne cele strategiczne w zakresie zrównoważonego rozwoju gospodarki wodnej, zarządzania zasobami wodnymi i infrastrukturą.

Główne cele strategiczne dla powiatu tarnobrzeskiego w obszarze gospodarki wodnej:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony przed suszą w obszarze społecznym i środowiskowym.

2. Ochrona rolnictwa, jako gałęzi gospodarki, przed skutkami zmian klimatycznych – powodzi, podtopień i suszy.
3. Poprawa warunków życia mieszkańców w obszarze dostępności do bezpiecznej i wysokiej jakości infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i zasobów wodnych.

Zakres Planowanych Inwestycji – Zestawienie Zbiorcze

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja sanitarna	Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej w gminach wiejskich	6 500 000 zł
Infrastruktura wodociągowa	Budowa sieci i modernizacja ujęć wody podziemnej	4 800 000 zł
Infrastruktura retencji i ochrony	Budowa zbiorników małej retencji i wałów przeciwpowodziowych	3 200 000 zł
Modernizacja oczyszczalni	Dostosowanie do nowych norm dla małych aglomeracji	1 700 000 zł
Przydomowe oczyszczalnie	Oczyszczalnie przydomowe na terenach pozakanalizacyjnych	1 200 000 zł
Program edukacyjny i monitoring	Szkolenia, warsztaty, systemy kontroli jakości	600 000 zł
RAZEM	Łączna wartość inwestycji w powiecie	18 600 000 zł

Rozkład Inwestycji wg Gmin Powiatu Tarnobreskiego

Analiza obejmuje wszystkie cztery gminy powiatu realizujące kluczowe projekty wodne: Gminę Baranów Sandomierski, Gminę Nowa Dęba, Gminę Gorzyce oraz Gminę Grębów.

Gmina Baranów Sandomierski

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja sanitarna	Budowa sieci w Baranowie, Wielowisku, Biścu i przysiółkach	2 200 000 zł
Infrastruktura wodociągowa	Modernizacja ujęć i rozbudowa sieci wodociągowej	1 600 000 zł
Wały przeciwpowodziowe i retencja	Prace na wałach Wisły, zbiorniki małej retencji	1 100 000 zł
Oczyszczalnia i monitoring	Modernizacja oczyszczalni, systemy kontroli Wisły	800 000 zł

Razem dla Gminy Baranów Sandomierski: 5 700 000 zł

Gmina Nowa Dęba

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja sanitarna	Budowa sieci w Nowej Dębie i sołectwach wiejskich	2 100 000 zł
Infrastruktura wodociągowa	Przebudowa sieci i modernizacja ujęć wody	1 500 000 zł
Retencja i wały	Zbiorniki małej retencji, wały przeciwpowodziowe nad Wisłą	1 300 000 zł
Oczyszczalnia i szkolenia	Modernizacja oczyszczalni, program edukacyjny rolników	700 000 zł

Razem dla Gminy Nowa Dęba: 5 600 000 zł

Gmina Nowa Dęba (79 km², 9 800 os.), największa pod względem liczby ludności w

Gmina Gorzyce

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja sanitarna	Skanalizowanie Gorzyc i przysiółków	1 300 000 zł
Infrastruktura wodociągowa	Modernizacja ujęć i rozbudowa sieci wodociągowej	900 000 zł
Retencja i ochrona	Zbiorniki małej retencji, wały, ochrona gruntów	550 000 zł

Razem dla Gminy Gorzyce: 2 750 000 zł

Gmina Grębów

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja sanitarna	Budowa sieci w Grębowie i największych osadach	1 100 000 zł
Infrastruktura wodociągowa	Nowe ujęcia i przebudowa sieci wodociągowej	750 000 zł
Przydomowe oczyszczalnie i retencja	Oczyszczalnie dla 150 nieruchomości, zbiorniki	600 000 zł

Razem dla Gminy Grębów: 2 450 000 zł

Podsumowanie Rozkładu Inwestycji

Gmina	Kanalizacja	Wodociągi	Retencja/Wały	Oczyszczalnia	Inne	Razem
Baranów Sandomierski	2 200 000 zł	1 600 000 zł	1 100 000 zł	800 000 zł	brak	5 700 000 zł
Nowa Dęba	2 100 000 zł	1 500 000 zł	1 300 000 zł	700 000 zł	brak	5 600 000 zł
Gorzyce	1 300 000 zł	900 000 zł	550 000 zł	brak	brak	2 750 000 zł
Grębów	1 100 000 zł	750 000 zł	brak	brak	600 000 zł	2 450 000 zł
Razem	6 700 000 zł	4 750 000 zł	2 950 000 zł	1 500 000 zł	600 000 zł	16 500 000 zł